

רבות ניתן ללמוד מהקמת מכון חליבה חדש

יעקב וסיד, קיבוץ המעפיל

למכון חצר המתנה רחבה המספיקה לשתי קבוצות חליבה בנות 96 פרות, כאשר חלקה הראשון נועד לשטיפת העיניים וחלקה השני להתיבשותם. המכון החדש נבנה בצמוד למכון הישן, כך שהיה נוח מאוד להשגיח על העבודה בלא להפריע למהלך התקין של החליבה וכן ניתן עדיין להשתמש בכל חדרי השירותים הישנים, דבר שבשלב זה הוריד מאוד את עלות הבנייה, באופן כללי, הצוות מאוד מרוצה מהמכון ומהעבודה בו, למרות שעדיין לא הכל הגיע לפתרונו. אפשר לציין כבר כיום כמה חסרונות שנעמוד עליהם כאן ושנצטרך לתת עליהם את הדעת.

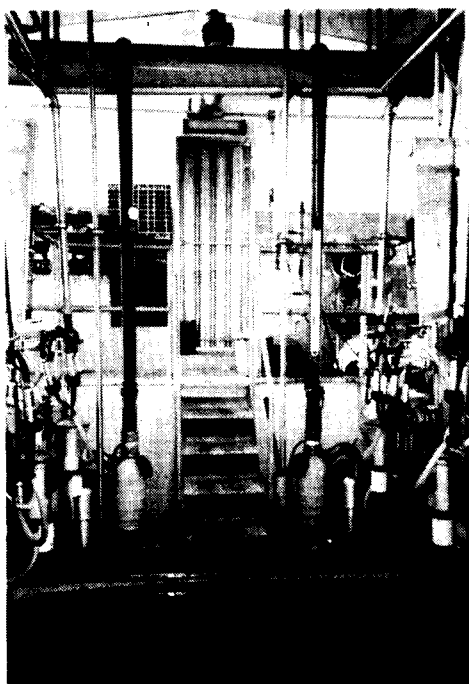
זמן החליבה קוצר בצורה משמעותית. אנו חולבים כיום כ-280 פרות בזמן ממוצע של שעתיים ורבע, לעומת שלוש שעות וחצי ואף יותר במכון הקודם. מובן שלעומת זאת

בהתאם לרוח הזמן, בעידוד מוסדות המשק וכל מקימי המכונים החדשים באזורנו בארץ ולאחר התלבטויות לא מעטות נחנך בשעה טובה גם אצלנו מכון חליבה חדש וחדש בתחילת פברואר 1984.

היום, כ-5 חדשים לאחר האירוע ניתן כבר להסיק מסקנות ראשונות על ההספקים, התכונות והחסרונות וכן הפונקציות שמכון זה ממלא. המכון הוא מסוג שדרת דג 32:32 עם מוט חזה, כאשר הפרות חוזרות לאחר החליבה לאותו כיוון אשר ממנו באו. הן עושות סיבוב של 180° בתוך המכון. מוט החזה מחובר ומחוזק לרצפה, מכונת החליבה היא מסוג "באומטיק 2700" בעלת זרוע תומכת ומד חלב המראה את כמות החלב על לוח ספרתי (דיגיטלי), עם אפשרות חיבור למסוף למסירת נתוני החליבה. בשלב זה הדבר עדיין לא מומש אצלנו.

המכון בהמעפיל, מבט כללי

קצה בור החולבים עם משחירי החלב

להגיד שאנחנו מרוצים מנקיון העטינים ואנו עדיין מתלבטים כיצד לשפר את המצב.

אחד הפתרונות לבעיה כאובה נוספת נולד בצורת בור הפרדת קש משוכלל שמפריד בין המים לחומרים המוצקים והעובד לשביעות רצוננו. השלב השני יהיה למחזר את המים כדי לשטוף את הפס לאורך האבוס בסככות בו עומדות הפרות.

לא מעט ליקויים ליוו את צעדנו הראשוני במכון; כמה מהם ניתן היה לחסוך אילו היינו מודעים לכך. ריבוי כפתורים במקום אחד של פתיחה וסגירת דלתו, הרמת והורדת מוט החזה הצרתו והרחבתו למבכירות ולפרות וכו' גרמו לבלבולים אין ספור ולא פעם הורדנו את מוט החזה במקום לסגור דלת והנוק היה גדול, כאשר הפרות יצאו באמצע החליבה ביחד עם המכונות. קרה גם מקרה שמוט החזה ירד על צוואר פרה שנפלה במכון והרגה במקום. גם לכך יש תשובות, מכניות ולאקטרוניות שלא נקטנו בהם בזמן. אפשר היה לחסוך את המקרה. סתימה

מושקעת יותר עבודה בנקיון ובאחזקה. רמת הדלקות הקליניות ירדה פלאים, עד שלב זה לפחות, אם כי בימים הראשונים נתגלו מקרים רבים של גבן, אך הדבר נעלם במהרה. הצלחה זו נזקפת בעיקר לזכותה של מכונת חליבה זו, המצטיינת בחליבה נכונה המתאימה לפרות שלנו. מזדקרת לעין העובדה, שלאחר הסרת המכונה העטין נראה כאילו לא נחלב למרות שהוא ריק לעומת הצורה הסחוטת של הפטמה במכונה הקודמת. צריך פה לציין שלא כל הפרות התרגלו למכונה ושיקח עוד זמן עד שייראה שיפור של העטינים בכל העדר. כמו כן אנו מקווים שגם מבחן הדלקות התת-קליניות יצביע על שיפור.

לשטיפת המכונה בין פרה לפרה דואג מכשיר תוצרת מג"ח מגבעת חיים, הפועל יפה כשלעצמו. אולם, הוא מאוד לא מתאים למכון מהסוג שלנו בגלל חוסר האפשרות למקם את חלקיו מבלי להפריע למהלך התקין של החליבה. למעשה, נאלצנו לבטל את חיטוי האשכול ביד בין פרה לפרה בגלל התזות ורעשים שהמכשיר גרם. העובדה, שהעדפנו לשים את הקומץ בצורה הפוכה כדי לא להפוך אותו כל פעם מחדש בזמן הרכבת האשכול על הפרה, אמנם הקלה מאוד על העובד אך הקשתה על מכשיר השטיפה שהיה זקוק להרבה יותר אויר ומים כדי להתגבר על הצנוריות המקופלות כלפי מטה.

אורך מכון של 16 פרות היווה גם כן מקור לא קטן לויכוחים ולחששות. גם כאן חל שיפור במשך הזמן כאשר הפרות התרגלו למכונה. התמעטו הצפצופים, פחתו מקרים של נפילת מכונות תוך כדי חליבה והעיקר, למדנו להיות ערים לנוירות המהבהבות המראות כאשר הפרה לא גמרה לחלוב מלבד ובנוסף ללוח הספרתי (הדיגיטלי) המראה את כמות החלב.

אנו עדיין לומדים להנות מהיתרונות של הלוח הספרתי הרושם את כמות החלב של כל פרה בלא שיימחק עד שלא נבדק, שאכן הפרה גמרה היטב את החליבה.

עדיין ניטש ויכוח מה עדיף בחצר ההמתנה – ממטרות או מתזים. כהצעת פשרה החלטנו לשים ממטרות בצדדים ומתזים באמצע. קשה

מאוד והכלב שלנו אכן ממלא את כל התפקידים שיועדו לו על הצד הטוב ביותר. ניתן עוד הרבה לשפר כדי להקל וליעל את הנקיון במכון ועם הזמן בודאי נתגבר גם על התקלות הטכניות השונות הניקרות בדרכנו. לסיום, אנו יכולים לברך על המוגמר כי שביעות הרצון היא רבה ואנו מזמינים את ציבור הבוקרים לביקור ולהסתכלות. התכנון היה של המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי בעוד ביצוע המסגרות היה כולו מתוצרת בית. כל אלה שעזרו בתכנון והקמת המכון יבואו על הברכה.

בנוסף למכון אפשר יהיה "לזרוק עין" גם על בור הפרדת קש מסודר (מומלץ) כולל מפרדה לזבל וגם על עגלה מערבלת חדשה עם העמסה עצמית – "SELF" בעגת הרפתנים. בזמן האחרון נערך אצלנו נסיון בהגמעת יונקים באמצעות מנקת אלקטרונית, שניזום ומלווה על ידי אסיא מעברות; בסיומו של הנסיון נשמח לשתף את הציבור בתוצאות ובמסקנות לגבי השיטה הזו.

פתאומית של הביוב גרמה להצפה בבור החליבה ואגב כך הוציאה את משאבות החלב מכלל שימוש עם כל הנזק הכרוך בכך.

גם מכונת החליבה, שהוכיחה את עצמה בטיב החליבה, בהורדת רמת הדלקות ובנוחיות העבודה, לוקה לא מעט בחסר. צורת הוצאת החלב החדשה, קולוסטרום ואנטיביוטי, מסורבל ולא נוח לעומת החליבה בצננות. במיוחד מסורבל הדבר כאשר המדובר בהוצאת דגימות חלב לבדיקת % השומן בבקורת החלב שם נדרשים אנו להרכיב מכשיר מסובך ומעכב. גם הלוח הדיגיטלי, שעומד בתקנים ושהוכיח את נוחיותו ואמינותו בדרך כלל, נמחק לחלוטין בזמן הפסקת חשמל וזהו "לא נעים", בייחוד בזמן בקורת חלב.

נושא נוסף שבזמנו עורר ויכוחים בצוות הוא הכלב, כאשר הבחירה בין "כלב כוח" ל"כלב חשמלי". ברגע האחרון ממש החלטנו על "הכלב החשמלי" שהוא הרבה יותר זול והיום אנחנו יכולים לברך על הבחירה, היא היתה מוצלחת

המכון בהמעפיל, מוט חזה הידראולי